

WHARE MANUHIRI O TUAKAU.

No te 28 o nga ra o Hepetema nei ka poua e Te Puea o Ngaruawahia te Kohatu o te Kokonga mo te Whare Manuhiri kei te hanga inaianeи hei kainga nohoanga mo nga Maori me nga ope haere mai o tawhiti e peka ki Tuakau.

Ko nga korero a Te Puea i ahu nui ki te mihi ki nga pakeha mo to ratou kaha ki te awhina mai i tenei take hei painga mo nga Maori i tutuki ai ki te tinanatanga kua whakaturia nei te pou tuatahi o te kaupapa o tenei whare. No reira e tohu atu ana ona whakaaro i te mea kua taongatia tenei mea ki konei, kia waiho tenei whare hei mea e kotahi ai nga whakaaro, nga tikanga a nga rangi e heke iho nei i waenganui i nga iwi e rua o Tuakau nei, i te Maori me te Pakeha.

I muri i a Te Puea ka whai-korero ko te taha ki te Tari mo te Ora, ara, ko takuta Pohau Erihana. I tohitu tonu ana korero ki nga pakeha mo nga mahi nunui e mahia ana e Te Puea hei awhina i ona iwi o Waikato. Me te Whare ka hangaia nei he hua ano tenei no nga mahi a Te Puea hei awhina i ona iwi o konei, ehara i te mea hei hohipera engari a nga wa e pangia ai te tangata e te mate ka kawea mai ki konei takota ai na, ka pai te kainga nei hei taenga mai mo te neehi mo te takuta hoki ki te tirotiro.

I puta ano hoki ana mihi kia Erueti Matete raua ko tona hoa wahine mo ta raua aroha ki te tekihana o te whare ka hanga nei. I mea ia, ki tona whakaaro he wahi tino pai rawa taua wahi he tunga mo nga whare penei no te mea he noho waenga. Te Tai whakararo me te Tai whakarunga o Tuakau ona nga tereina nga huhua waka hei hari mai, pera ano hoki te Tai rawhitii ka tika mai i nga waka maha i te papai o nga waka maha i te papai o nga rori. Te hauauru me te puaha o Waikato tere mai i runga i nga waka i te tai-pari kia u mai ano ko Tuakau. No reira i tino tika ai a Tuakau hei tunga mo tenei Whare Manuhiri.

I muri i a takuta Erihana ka tu mai ko te mema o te Taone Poari o Tuakau (Mr. Fulton). I ahu nui ano ana kupu mihi kia Te Puea ki te awhina i tenei taonga ka tu nei hei nohoanga a hei painga hoki mo ona iwi o konei a mo nga iwi haere mai hoki. Ehara i te mea hei whare noho anake engari hei hohipera ano i nga wa e pangia ai e nga huhua mate, na kei konei te takuta Maori me te neehi hoki ina tae mai ki te tirotiro i nga turoro. Ko tenei whare e ahei ana kia tu noa atu i nga tau maha kua huri ki muri he aha koa kua tu ra inaianeи. E tu ana ia he mangai hei whakaputa i te kupu mihi tautoko hoki. mo te Taone Poari o Tuakau.

I muri tenei ka tu ko te pirihiimana (Constable Maiden), koia ra ano tana tangi korero he mihi ki te kaha o Te Puea me nga Maori ki te mahi i tenei take ki tutuki a, kua kitea i